

Nieuwsbrief PFR Updates - Nummer 39, 2016

Nummer 39, 2016

Redactie: W.M. Schrama, L. Hu, M. Jonker, M. van der Leeden en J. Tigchelaar.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:2234](#) 30-09-2016

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:2229](#) 30-09-2016

Hof

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2016:7793](#) 20-09-2016

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2016:7798](#) 15-09-2016

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2016:2553](#) 31-08-2016

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2016:2571](#) 31-08-2016

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2016:2575](#) 10-08-2016

Uitspraken zonder ECLI

[Europees Hof voor de Rechten van de Mens](#) 16-06-2016

Fourkiotis/Griekenland

Bij deze uitspraak ontbreekt de ECLI

RECHTSPRAAK

Kinderalimentatie. Behoeft en draagkracht. Voor de bepaling van het besteedbaar inkomen ten tijde van het uiteengaan houdt het hof rekening met opnamen in rekening-courant. Met dergelijke opnamen houdt het hof geen rekening bij de bepaling van de draagkracht, omdat die gelden in beginsel dienen te worden terugbetaald aan de bv.

Voor de bepaling van de behoefte van het kind gaat het hof uit van het feitelijk netto besteedbaar inkomen binnen het gezin. Het netto besteedbaar inkomen van de vrouw is niet betwist. Wat de man betreft neemt het hof tot uitgangspunt het feitelijke dga-salaris dat de man uit de beheermaatschappij is toegekend vermeerderd met inkomen uit aanmerkelijk belang. Verder houdt het hof rekening met de netto-opnamen per maand uit rekening-courant, nu de man ter zitting heeft erkend dat er destijds veelvuldige opnamen uit rekening-courant plaatsvonden en dat deze ten goede kwamen aan het gezin. Voorts waren er bestedingen binnen de werkmaatschappij, maar de man heeft gesteld dat als de man die deed de schuld in rekening-courant met datzelfde bedrag werd verhoogd. Daarom hebben deze bestedingen naar het oordeel van het hof geen extra behoefteverhogend effect.

Wat de draagkracht van de man betreft gaat het hof uit van de door de Belastingdienst vastgestelde hoogte van het gebruikelijke loon, ook al is tegen die vaststelling bezwaar gemaakt. Zolang daarop in bezwaar of beroep niet is beslist, staat dat bedrag vast. Het hof houdt geen rekeningen met de opnamen in rekening-courant, omdat deze opnamen geen inkomen vormen. De in rekening-courant opgenomen gelden dienen immers in beginsel weer te worden terugbetaald aan de bv. Met de bestedingen binnen de werkmaatschappij wordt evenmin rekening gehouden om redenen als hiervoor vermeld.

Opmerking: Het hof hinkt op twee gedachten wat betreft de opnamen in rekening-courant en de bestedingen binnen de bv die de rekening-courantschuld verhogen. Het betreft óf geen inkomen en dan horen de opnamen in rekening-courant geen deel uit te maken van het inkomen, ook niet van het netto-bestedbaar inkomen voor de bepaling van de behoefte, óf wel inkomen, maar dan wordt daarmee zowel bij de bepaling van de behoefte als de draagkracht rekening gehouden. Dat het hof niet duidelijk is blijkt ook uit de wijze waarop het de bestedingen binnen de bv behandelt. Deze

worden bij de bepaling van de behoefte noch de draagkracht geteld, omdat deze bestedingen de schuld in rekening-courant verhogen. De rekening-courantopnamen worden evenwel voor de bepaling van de behoefte van het kind wel tot het netto besteedbaar inkomen gerekend, maar voor de bepaling van de draagkracht niet. SW

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 20-09-2016

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2016:7793

Zaaknummer: 200.183.902/01

RECHTSPRAAK

Hof kan op objectieve gronden niet de knoop doorhakken bij wie van de ouders de minderjarige het hoofdverblijf zal hebben. De minderjarige van 4 jaar zou bij beiden hoofdverblijf kunnen hebben. Hof laat zich leiden door de indruk op grond van de stukken en het verhandelde ter zitting.

Het hof overweegt als volgt. Het antwoord op de vraag bij welke ouder het kind het beste zijn hoofdverblijf kan hebben, is in de onderhavige zaak niet gemakkelijk te geven. Immers, de minderjarige voelt zich zowel in de woning van de vader in A, als in de woning van de moeder in B op zijn gemak. In de omgeving van A woont de familie van de vader, terwijl in de omgeving van B de familie van de moeder woont. De minderjarige heeft het op beide plekken erg naar zijn zin en heeft daar ook vriendjes en vriendinnetjes. Hij is tot op heden nog niet naar school geweest en de ouders hebben na goed overleg met elkaar zowel in A als in B een geschikte school gevonden, die ook plek heeft voor de minderjarige. Beide ouders hebben – zo hebben zij verklaard – hun werkzaamheden zodanig ingericht dat zij zo veel mogelijk de zorg voor de minderjarige op zich kunnen nemen. Wel is het daarbij naar het oordeel van het hof helder dat beide ouders een beroep zullen moeten doen voor de opvang van de minderjarige op de grootouders dan wel op andere derden, omdat zij vanwege hun werk niet altijd volledig beschikbaar kunnen zijn voor de minderjarige. Uit de stukken blijkt dat beide ouders goede opvoedkundige kwaliteiten hebben en een groot aandeel in de opvoeding en verzorging van de minderjarige hebben gedragen en dragen. Dat de minderjarige het op beide plekken zo naar zijn zin heeft en een vrolijk kind is, is toe te schrijven aan de inspanningen van beide ouders.

Aangezien de keuze met betrekking tot het hoofdverblijf op objectieve gronden lastig te maken is (beide plekken zijn prima voor de minderjarige om zijn hoofdverblijf te hebben), laat het hof zich leiden door de indruk die het hof op grond van de stukken en het verhandelde ter zitting van de ouders heeft gekregen. Voor een min of meer gelijkwaardige verdeling van de zorg- en opvoedingstaken, wat in het belang van de minderjarige kan worden geacht, is het noodzakelijk dat de ouders elkaar maximaal de ruimte geven om de ouderrol te kunnen vervullen en de bestaande goede onderlinge verstandhouding wordt geëerbiedigd. Het hof heeft de indruk gekregen dat de moeder beter in staat is om de vader deze ruimte te geven dan

andersom. Zo heeft de moeder in antwoord op vragen van het hof de indruk gegeven net iets meer vanuit het belang van de minderjarige te kunnen redeneren. Ook lijkt de moeder net iets meer dan de vader in staat te zijn de goede relatie tussen de ouders te bewaken. Het is vanuit dit belang dat het hof uiteindelijk van oordeel is dat de minderjarige zijn hoofdverblijf bij de moeder dient te krijgen. Het hof bekrachtigt de beslissing van de rechtbank.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 15-09-2016

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2016:7798

Zaaknummer: 200.197.229/01 en 200.197.229/02

RECHTSPRAAK

Kinderalimentatie. De moeder heeft een uitkering krachtens de Participatiewet. Het hof oordeelt dat een minimumbijdrage van € 25 per kind per maand in dat geval in strijd is met het draagkrachtbeginsel van artikel 1:397 BW, wat er ook zij van de alimentatienormen.

De beide kinderen hebben hun hoofdverblijfplaats bij de man. De man heeft verzocht om de vrouw te veroordelen tot het betalen van kinderalimentatie van € 25 per maand per kind voor beide kinderen.

Het hof oordeelt als volgt. Op dezelfde grond als de rechtbank zal het hof het verzoek van de man in incidenteel appèl tot het vaststellen van een kinderalimentatie van € 25 per maand afwijzen. Vast staat dat de vrouw een uitkering op grond van de Participatiewet ontvangt, hetgeen betekent dat de vrouw dan ook geen draagkracht heeft om een bijdrage te leveren in de kosten van de kinderen. Voor zover namens de man nog een beroep is gedaan op de Tremanormen en richtlijnen, het hof begrijpt het rapport van de Expertgroep Alimentatienormen, kan hem dit beroep niet baten. Immers, die richtlijnen vormen geen recht in de zin van artikel 79 RO, maar geven slechts aanbevelingen onder meer ter bevordering van landelijke uniformiteit. Een en ander neemt naar het oordeel van het hof niet weg dat artikel 1:397 lid 1 BW bepaalt dat rekening moet worden gehouden met de draagkracht van de tot uitkering verplichte persoon. Het hof bekrachtigt de beslissing van de rechtbank.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 31-08-2016

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2016:2571

Zaaknummer: 200.176.713/01

RECHTSPRAAK

Opheffing ondercuratelestelling tbs'er. Verdere voortzetting van de curatele is niet zinvol. De tbs'er heeft geen inkomen, alle schuldeisers weten dat, en neemt niet deel aan het maatschappelijk verkeer. Man is geen griffierecht verschuldigd; dat zou een ontoelaatbare belemmering tot de rechter betekenen.

Griffierecht

Betrokkene heeft bij de indiening van het appèlschrift verzocht om kwijtschelding van het griffierecht voor de hogerberoepprocedure, gelet op het feit dat hij geen inkomen geniet en onvermogen is. Zijn WIA-uitkering is vanwege zijn detentie beëindigd. Hij heeft een jaar gevangenisstraf gehad en nu tbs. Betrokkene heeft geen inkomen en kan dat ook niet verwerven. Hij kan daarom geen griffierecht betalen. Daarmee zou hem de toegang tot de rechter worden ontnomen.

Het hof is van oordeel dat ook in de onderhavige verzoekschriftprocedure het heffen van griffierecht, nu de betrokkene in het geheel geen inkomsten geniet en het hem aan inkomen ontbreekt, neerkomt op een ontoelaatbare belemmering van het recht op toegang tot de rechter. Het hof zal betrokkene derhalve ontvangen in zijn hoger beroep. Vast staat dat door een medewerker van het hof is bepaald dat de betrokkene geen griffierecht verschuldigd is, zodat de griffie in het onderhavige geval geen griffierecht heeft geheven. Teruggave is dus niet aan de orde. Het hof verwijst voor zijn beslissing naar HR 8 april 2016, ECLI:NL:HR:2016:607 en beroept zich op de hardheidsclausule als opgenomen in artikel 282a Rv.

Opheffing curatele

De rechtbank heeft de curatele opgeheven. Betrokkene kan zich daarmee niet verenigen. Hij meent dat de opheffing van de curatele voor immense problemen zal zorgen indien de betrokkene de kliniek weer uitkomt. De taak van de curator is zeer beperkt. Dat de curator niet verdient aan de curatele is geen reden om de curatele op te heffen.

De curator erkent dat het financiële aspect voor hem een rol heeft gespeeld, maar stelt dat dat

niet de belangrijkste reden voor het verzoek tot opheffing was. De curator kan voor de betrokkene en de schuldeisers nauwelijks van toegevoegde waarde zijn. Betrokkenen neemt niet of nauwelijks deel aan het maatschappelijk verkeer en de curator ziet niet in tegen welke rechtshandelingen betrokkene beschermd zou moeten worden. De curator heeft dan ook geen andere curator voor betrokkene kunnen vinden. Voorts verwacht de curator niet, anders dan de advocaat van betrokkene, dat betrokkene binnen afzienbare tijd vrijkomt.

Het hof is van oordeel dat de rechtbank op juiste gronden de ondercuratelestelling heeft opgeheven. De curator heeft onbetwist gesteld dat hij op geen enkele wijze betrokken is bij de behandeling van de betrokkene. Zijn werkzaamheden betreffen het behartigen van diens financiële belangen, waaronder het zijn van aanspreekpunt voor de schuldeisers. De curator heeft alle schuldeisers geïnformeerd over de stopzetting van de uitkering van de betrokkenen en dat deze momenteel niet deelneemt aan het maatschappelijk verkeer. De curator heeft onweersproken zijn werkzaamheden nog anderhalf jaar voortgezet om een en ander af te wikkelen. Het hof deelt de stelling van de curator dat verdere voortzetting van de ondercuratelestelling niet zinvol is, gelet op al het voorgaande. De betrokkene heeft bovendien de nodige begeleiding vanuit de kliniek. Zodra betrokkene weer zou gaan deelnemen aan het maatschappelijk verkeer, is het aan hem om maatregelen te treffen. Naar het oordeel van het hof is de betrokkene thans vanwege zijn tbs zodanig beschermd jegens de maatschappij, zowel wat betreft de financiële zaken als wat betreft rechtshandelingen, dat het hof voortzetting van de ondercuratelestelling thans niet langer zinvol vindt.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 31-08-2016

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2016:2553

Zaaknummer: 200.186.010/01

RECHTSPRAAK

Artikel 1:253a BW. Geschil tussen ouders met gezag over schoolkeuze. Hof beslist na horen minderjarige door de voltallige zittingskamer. Hof hecht doorslaggevend belang aan de gemotiveerde schoolkeuze van de minderjarige zelf.

In hoger beroep is in geschil de bij beschikking aan de vrouw verleende vervangende toestemming om de minderjarige in te schrijven op school A. De man verzoekt de bestreden beschikking te vernietigen en hem toestemming te verlenen, welke de toestemming van de vrouw vervangt, de minderjarige aan te melden bij school B.

Het hof oordeelt als volgt. Het hof heeft uitvoerig met de minderjarige in raadkamer gesproken en op basis van dat gesprek komt het hof tot de conclusie dat inschrijving op school B in het belang van de minderjarige is. In beginsel worden gesprekken met minderjarigen ten overstaan van één raadsheer gevoerd, maar juist vanwege het feit dat de vrouw de authenticiteit van de verklaringen/brieven van de minderjarige sterk in twijfel trekt, is bewust besloten de minderjarige te horen door de meervoudige kamer. Gelet op de (meermaals) uitgesproken mening van de minderjarige in raadkamer en haar uitleg waarom zij in eerste aanleg geen keuze heeft kunnen maken, ziet het hof geen enkele reden om aan de authenticiteit van de verklaring van de minderjarige te twijfelen. Beide ouders doen er in het belang van de minderjarige verstandig aan om de keuze van de minderjarige te respecteren en in haar richting ervan blijf te geven achter haar keuze te staan. Het hof merkt daarbij op dat de naar voren gebrachte argumenten, zoals onder meer de ligging van de school, de dorpse invloeden en de fietsroute niet zijn meegewogen aangezien dat gevoelskwesties zijn waarover het hof niet kan oordelen. Het hof merkt voorts nog op dat zowel uit de stukken als het verhandelde ter terechtzitting is gebleken dat partijen ook nog op andere gebieden met elkaar strijden. Van partijen mag worden verwacht dat zij alles in het werk stellen om hun onderlinge verhouding te normaliseren – te meer nu sprake is van een volledig gedeelde zorg – teneinde in de toekomst weer normaal met elkaar te kunnen communiceren, hetgeen eveneens in het belang van de minderjarige is. Om die reden adviseert het hof de deelname aan het traject ‘kinderen uit de knel’ voort te zetten.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 10-08-2016

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2016:2575

Zaaknummer: 200.192.880/01

RECHTSPRAAK

HR: bij de bepaling van kinderalimentatie dient het kindgebonden budget in aanmerking te worden genomen bij de berekening van de draagkracht van de ouder die het kindgebonden budget ontvangt.

In cassatie wordt geklaagd dat het hof het kindgebonden budget niet op de behoefte van de kinderen in mindering had moeten brengen, maar in aanmerking had moeten nemen bij de berekening van de draagkracht van de verzorgende ouder.

De Hoge Raad acht de klacht gegrond en vernietigt de beslissing van het hof. Bij prejudiciële beslissing van 9 oktober 2015 (ECLI:NL:HR:2015:3011) heeft de Hoge Raad reeds geoordeeld dat bij vaststelling van kinderalimentatie het kindgebonden budget en de daarvan deel uitmakende alleenstaande-ouderkop niet in aanmerking dienen te worden genomen bij de bepaling van de behoefte van het kind, maar bij de berekening van de ouder die het kindgebonden budget ontvangt. Hierbij dient geen onderscheid te worden gemaakt tussen de alleenstaande-ouderkop en het overige deel van het kindgebonden budget.

Dit oordeel heeft volgens de Hoge Raad niet alleen betrekking op de huidige, vanaf 1 januari 2015 geldende regeling van het kindgebonden budget met alleenstaande-ouderkop, maar ook op de regeling van het kindgebonden budget zoals die bestond vóór 1 januari 2015.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 30-09-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:2229

Zaaknummer: 15/05237

RECHTSPRAAK

HR: ouders zijn onderhoudsplichtig jegens hun jongmeerderjarige kinderen, ook als zij niet behoeftig zijn doordat zij in hun eigen levensonderhoud voorzien.

In cassatie wordt geklaagd over het oordeel van het hof met betrekking tot de alimentatie voor de jongmeerderjarige.

Het hof heeft hierover het volgende overwogen. De behoefte van de minderjarige ad € 480 per maand is niet in geschil. De moeder stelt dat de jongmeerderjarige vanaf 1 juli 2015 in zijn eigen levensonderhoud kan voorzien. Het hof is met de moeder van oordeel dat de jongmeerderjarige vanaf 1 juli 2015 redelijkerwijs geheel in zijn eigen levensonderhoud kan voorzien, omdat hij eind juni 2015 zijn opleiding heeft afgerond, hij op 22 juni 2015 een arbeidsrelatie is aangegaan met een drukkerij, hij niet solliciteert en zijn trajectbegeleider heeft aangegeven dat de jongmeerderjarige niet verder gaat studeren.

De Hoge Raad oordeelt dat het hof hiermee heeft miskend dat op grond van artikel 1:392 lid 2 BW jo. artikel 1:395a BW de behoeftigheid van de jongmeerderjarige geen rol speelt bij het vaststellen van de onderhoudsplicht van de ouders. Ouders zijn immers onderhoudsplichtig jegens hun kinderen onder de 21 jaar, ook als die kinderen niet behoeftig zijn doordat zij in hun eigen levensonderhoud zouden kunnen voorzien, bijvoorbeeld door te werken. De Hoge Raad vernietigt de beslissing van het hof.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 30-09-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:2234

Zaaknummer: 15/05980

Wetsartikelen: 1:392 BW en 1:395a BW

RECHTSPRAAK

Fourkiotis/Griekenland

Tenuitvoerlegging omgang. Artikel 8 EVRM. Autoriteiten hebben geen praktische maatregelen genomen. Gijzeling geen geschikt middel. Schadelijk effect van vertraging in procedures. Weigeren van inzage in medische rapporten voorbereid in opdracht van de rechtbank.

Klager heeft zijn kinderen in de vijf jaar na verbreking van de relatie met de moeder niet meer gezien. De tweeling is geboren uit het huwelijk tussen klager en I.P. Na de geboorte van de tweeling gaat de relatie bergaf. Klager verlaat de huwelijkse woning als de tweeling 4 jaar oud is. Kort na klagers vertrek stelt de rechtbank een bezoeksregeling vast. De rechtbank bepaalt dat de kinderen hun hoofdverblijf bij I.P. zullen hebben. I.P. werkt de omgangsregeling tegen. Klager verzoekt de rechtbank om het hoofdverblijf van de kinderen te wijzigen maar het verzoek wordt afgewezen. Vanwege klagers werk heeft I.P. veel betere mogelijkheden om de kinderen op dagelijkse basis op te voeden. Omgang wordt opnieuw vastgesteld. De rechtbank bepaalt dat I.P. een maand gijzeling en/of een boete kan krijgen voor iedere keer dat sprake is van niet-naleven van de omgangsregeling. Daarna verslechtert de relatie verder. I.P. leeft de omgangsregeling totaal niet na en probeert tevergeefs een advies te laten uitbrengen waaruit zou blijken dat klager pedoseksueel is. Nadat klager gedurende een jaar zijn kinderen niet heeft gezien, verzoekt hij de rechtbank om maatregelen te nemen om de omgangsregeling ten uitvoer te leggen. Naar aanleiding van dit verzoek worden drie rapporten opgemaakt nadat hulpverleners van de sociale diensten de kinderen in het huis van I.P. hebben bezocht. De rapporten worden doorgestuurd naar de rechtbank. Klagers verzoek om inzage in de rapporten wordt afgewezen. Meer dan een jaar later worden I.P. en klager mondeling ingelicht over de inhoud van de rapporten. De conclusie is dat de kinderen een negatief beeld hebben van hun vader. Er wordt geadviseerd de bezoeken op gang te brengen. De moeder blijft zich verzetten tegen omgang. Zij doet een nieuwe poging om een verklaring te verkrijgen dat klager pedofiel is. Wanneer dit niet lukt, is ze afwezig op het moment dat hij de kinderen komt ophalen.

In Straatsburg klaagt klager over het feit dat de autoriteiten geen praktische maatregelen hebben ingezet om de weigerachtige moeder tot medewerking aan de omgangsregeling te bewegen en het EHRM geeft hem gelijk. De Griekse autoriteiten besteedden geen aandacht

aan de schadelijke werking van het verloop van de tijd in een geval als deze. Het EHRM merkt op dat het vier maanden duurde na het aanhangig maken van het verzoek voordat de zaak op zitting komt. Vervolgens werden geen praktische maatregelen genomen – zoals bemiddeling – om de omgang op gang te brengen en de tegenwerking van de moeder te neutraliseren. De dreiging met gijzeling die door de Griekse rechter werd ingezet acht het EHRM niet geschikt voor een delicate situatie zoals in casu. Procedures gericht op bestraffen van de weigerachtige ouder zijn traag, kunnen schadelijk zijn voor de psychische belangen van de kinderen en kunnen een averechts effect hebben op het doel dat met de maatregel wordt nagestreefd, namelijk dat de ouders leren samen te werken en elkanders relatie tot de kinderen te eerbiedigen. Daarentegen was wel heel erg belangrijk dat de zaak spoedig op zitting zou komen, in de plaats daarvan moest vier maanden worden gewacht. Het EHRM veroordeelt het feit dat klager geen inzage mocht hebben in de rapporten die in opdracht van de procureur waren opgemaakt en benadrukt dat het essentieel is dat de ouders toegang hebben tot medische rapporten die gemaakt zijn in de context van hun procedure over omgang. Het EHRM verwijt klager niet dat hij niet heeft geijverd voor het toepassen van de middelen die de rechtbank beschikbaar had gesteld om de medewerking van de moeder te bevorderen. De beoogde middelen waren naar het oordeel van het EHRM ongeschikt.

Instantie: Europees Hof voor de Rechten van de Mens

Datum uitspraak: 16-06-2016

Zaaknummer: 74758/11